

FORMOVANIE SPRÁVNÝCH SÚDNYCH KONANÍ VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH STREDNEJ EURÓPY A RUSKA: VŠEOBECNÝ PREHĽAD

JUDr. Elena Zenkovich, к.ю.н.*

Odborová Asociácia registrátorov, transfer-agentov a depozitárov (PARTAD),
podpredsa
zenkovich@partad.ru

Formovanie správnych súdnych konaní vo vybraných krajinách strednej Európy a Ruska: všeobecný prehľad

Príspevok poskytuje všeobecnú charakteristiku právneho inštitútu správneho súdnictva v európskych krajinách ako Poľsko, Slovensko, Česko a Rusko. Poukazuje na historické predpoklady formovania správneho súdnictva a reformáciu administratívnej legislatívy. Zameriava sa na niektoré odlišnosti úpravy správneho súdneho konania vo veci správneho trestu.

Formation of administrative proceedings in some countries of Central Europe and Russia: general overview

The article is devoted to the general characteristics of the legal institute of administrative proceedings in European countries such as Poland, Slovakia, Czech Republic and Russia. The article deals with the historical background of the formation of administrative proceedings and the reform of administrative legislation. Some features of the regulation of administrative proceedings in cases of administrative offenses are highlighted.

---

* Odborová Asociácia registrátorov, transfer-agentov a depozitárov (PARTAD), podpredsa;
zenkovich@partad.ru.

Формирование административного судопроизводства в отдельных странах Центральной Европы и России: общий обзор

Статья посвящена общей характеристике правового института административного судопроизводства в европейских странах, таких как Польша, Словакия, Чехия и Россия. Рассмотрены исторические предпосылки формирования административного судопроизводства и реформирование административного законодательства. Выделены некоторые особенности регламентации административного судопроизводства по делам об административных правонарушениях.

Kľúčové slová: Správne súdne konanie, správne súdnictvo, správny súd, správny súdny poriadok, správny delikt.

Key words: Administrative proceeding, administrative court, code of administrative procedure, administrative offense.

Ключевые слова: Административное судопроизводство, административный суд, кодекс об административном судопроизводстве, административное правонарушение.

Úvod

Právnomu inštitútu, akým je správne súdnictvo, je v mnohých krajinách venovaná veľká pozornosť a venuje sa mu aj množstvo odborných vedeckých výskumov.

V literatúre sú charakterizované nasledujúce základné spôsoby právnej ochrany osôb v oblasti činnosti verejného práva¹:

- administratívny, t. j. nadriadený orgán preveruje zákonnosť, odôvodnenosť a účelnosť prijatia a plnenia správnych aktov, narušujúcich práva a slobody občanov nadriadeným orgánom (tzv. „francúzsky typ“);
- všeobecno-súdny, t. j. preskúmanie a rozhodnutie súdmi všeobecnej jurisdikcie pri uplatnení občiansko-procesnej formy sťažností na konania správnych orgánov (charakteristický pre ruský právny systém);
- „kvázisúdny“, t. j. vytvára sa systém špeciálnych tribunálov pre riešenie správnych sporov pod dohľadom súdov všeobecnej jurisdikcie (tzv. „anglosaský typ“);

---

¹ ГАЛЛИГАН, Д. – ПОЛЯНСКИЙ, В.В. – СТАРИЛОВ, Ю.Н. *Административное право: история развития и основные современные концепции*. Москва: Юристъ, 2002, s. 164.

- administratívno-súdny, t. j. správna justícia je charakterizovaná vytvorením špecializovaných súdov pre rozhodovanie sporov v individuálnych administratívnych veciach (tzv. „germánsky typ“).

Na formovanie konkrétneho modelu právnej ochrany v štruktúre národnej súdnej legislatívy nepochybne vplývajú rôzne aspekty.

1. Retrospektívne preskúvanie vývoja správneho súdneho konania

Je na mieste súhlasiť s názorom profesora Vrabka, ktorý tvrdí, že pre lepšie a jednoznačnejšie pochopenie niektorých inštitútov správneho súdnictva je nevyhnutné podniknúť návrat do histórie, vrátiť sa k problémom jeho rozvoja a tento návrat obohatiť niektorými politickými aspektmi a právnymi prameňmi správneho súdnictva, keďže pomáhajú pochopiť nielen súčasný stav, ale aj budúci vývoj správneho súdnictva.²

Vzhľadom na jednotlivé krajiny strednej Európy sa pod vplyvom právnych konceptov vytvárajú samostatné systémy správnych súdov.³

V Poľsku správna justícia vznikla v 17. až 19. storočí. v roku 1807 bol pod vplyvom francúzskej koncepcie práva založený správny súd – Štátna rada Varšavského kniežactva pod vedením panovníka. Rada disponovala v oblasti súdnictva značnými právomocami. Súčasný model

---

² VRABKO, M. Správne súdnictvo v Slovenskej republike (historické, politické a právne východiská). In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 9.

³ Na tomto mieste je potrebné uviesť, že v procese svojho rozvoja bol poľský, český, slovenský právny systém vystavený vplyvu právnej kultúry rôznych krajín Európy. A preto bol začiatkom 13. storočia pre Poľsko charakteristický vplyv rímskeho, nemeckého, francúzskeho, rakúskeho a ruského práva. V tom istom storočí sa začala v Česku recepcia rímskeho práva. Od 16. storočia prebiehal v Čechách rozvoj a formovanie právneho systému v rámci rakúsko-uhorskej monarchie pod silným vplyvom nemeckého práva v jeho rakúskom variante. Bližšie pozri ЛАФИТСКИЙ, В.И. и кол. *Сравнительное правоведение: национальные правовые системы. Т.1 Правовые системы Восточной Европы*. Москва: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве РФ; Юридическая фирма «Контракт», 2012, с. 267, s. 408. Od 11. až do začiatku 20. storočia bolo Slovensko súčasťou Uhorska a na jeho území prevládalo až do polovice 20. storočia maďarské zvykové právo. V právnickej literatúre sa uvádza, že to bola práve rakúska kodifikácia, ktorá významným spôsobom ovplyvnila štáty, ktoré vznikli po rozpade Habsburskej monarchie – Poľsko a Československo. Bližšie pozri МАРКУ, Ж. *Административные акты и процедуры России и других государств Европы. Административные процедуры и контроль в свете европейского опыта*. Москва: Статут, 2011, s. 57.

poľskej správnej justície vychádza z ustanovení Ústavy zo 17. marca 1921.⁴

Dňa 3.8.1922 bol prijatý zákon o Najvyššom správnom súde⁵, ktorý mal rozhodovať o zákonnosti uznesení a nariadení patriacich do pôsobnosti orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy. Mal by byť jedinou súdnou inštanciou na skúmanie žalôb, a to až do okamihu vytvorenia správnych súdov nižšieho stupňa za účasti občanov. Vojvodské (krajské) správne sudy jestvujúce ešte za čias pruských provincií zostali nezmenené až do okamihu vytvorenia správnych súdov na celom území Poľskej republiky (proces nie je ukončený).⁶

Najvyšší správny súd zodpovedal rakúskemu správnomu súdnemu (jednostupňovému) modelu. Rozhodnutím prezidenta Poľskej republiky zo dňa 27.10.1932 o Najvyššom správnom súde⁷ bol zavedený režim právnej úpravy. v rámci tohto režimu Najvyšší správny súd pojednával o žalobách v závislosti od rozsahu nárokov. v zmysle zákona zo dňa 26.3.1935 bol zriadený Správny súd pre osoby so zdravotným postihnutím⁸, a to s cieľom posúdiť zákonnosť uznesení týkajúcich sa finančných invalidných príspevkov pre tých, ktorí sa stali invalidmi na vojne alebo počas výkonu vojenskej služby. Súd mal právo zrušiť namietané rozhodnutie alebo ho nahradiť vlastným rozhodnutím, prijatým v danej veci.⁹

Po roku 1944 nové štátne orgány Poľského štátu neobnovili fungovanie správnych súdov.

Od roku 1946 do roku 1974 však v Poľsku fungovali špeciálne správne sudy pojednávajúce vo veciach sociálneho zabezpečenia. Na prvom stupni pojednávali okresné sudy sociálneho zabezpečenia, na druhom zase Tribunal pre sociálne zabezpečenie (Trybunał Ubezpieczeń Społecznych).¹⁰

Súdna kontrola v oblasti verejnej správy bola v Poľsku do roku 1980 obmedzená. Počas tohto obdobia (najmä po roku 1950) bola zákonnosť

---

⁴ ЛАФИТСКИЙ, В.И. и кол. Там же, s. 338-339.

⁵ Ustawa z dnia 3 sierpnia 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz.U. 1922 Nr 67, poz. 600).

⁶ ORŁOWSKI, J. Administrative Complaint Meets Rescissory Action: The Polish Example. *Administrative Traditions in Poland and Germany: Similarities and Differences*. Berlin, 2015, s. 55.

⁷ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz.U. 1932 Nr 94, poz. 806).

⁸ Ustawa z dnia 26 marca 1935 o Inwalidzkim Sądzie Administracyjnym (Dz.U. 1935 Nr 26, poz. 177).

⁹ ORŁOWSKI, J. Tamże, s. 56.

¹⁰ KRYSKA, D. *Srovnání českého a polského správního soudnictví*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013, s. 42.

verejných správnych konaní zaručená takzvaným osobitným dohľadom zo strany prokuratúry.¹¹

V roku 1977 sa začali formovať správne sudy v Poľsku.

Najvyšší správny súd bol zriadený v súlade so zákonom zo dňa 31.1.1980¹² ako jednostupňový súd so sídlom vo Varšave a obdobnými úradmi v jednotlivých mestách. Skúmal žaloby proti administratívnym rozhodnutiam v rozsahu a v súlade s postupmi uvedenými v Správnom poriadku¹³ a iných ustanoveniach. Rozhodnutie orgánu štátnej správy by mohlo byť napadnuté správnym súdom na základe porušenia zákona.¹⁴

V roku 1995 došlo k zmenám v právnej úprave správneho súdneho konania a bol prijatý iný zákon o Najvyššom správnom súde.¹⁵ Týmto zákonom bola vykonaná vnútorná reorganizácia Najvyššieho správny súdu, rozdelenie na Finančnú komoru a Všeobecnú správnu komoru a rozšírila sa aj právomoc súdu.¹⁶

Pre rozvoj správneho súdnictva na Slovensku mal veľký význam rok 1868, kedy prebehla zmena formátu Habsburského impéria na jednotné rakúsko-uhorské štátne zriadenie a bol prijatý Občiansky procesný zákonník, ktorý okrem procesných predpisov zahŕňal aj výkon rozhodnutia a do určitej miery aj mimosúdne konanie.¹⁷ Hoci v Rakúsko-Uhorsku neexistovala jednota právneho systému, bol tam sformovaný inštitút, ktorý môžeme považovať za predchodcu správneho súdnictva. Konkrétne v roku 1844 bol v Uhorsku založený špecializovaný administratívny súd, ktorý pojednával vo veciach finančného typu. Rozhodoval o sťažnostiach proti rozhodnutiam podriadených finančných orgánov. Uhorský administratívny súd bol súdom s plnou jurisdikciou.¹⁸ Pri rozhodovaní sa riadil nielen kasačným a apelačným princípom, ale aj reformačným, a taktiež presadzoval správne uváženie. Uhorský administratívny súd fungoval na území Maďarska do roku 1949 a na Slovensku do roku 1918.¹⁹

---

¹¹ ORŁOWSKI, J. Tamže, s. 57.

¹² Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 1980 Nr 4, poz. 8).

¹³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, (Dz. U. 1960 Nr 30 poz. 168).

¹⁴ ORŁOWSKI, J. Tamže, s. 57.

¹⁵ Ustawa z dnia 11 maja 1995 o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. 1995 Nr 74, poz. 368).

¹⁶ KRYSKA, D. Tamže, s. 45.

¹⁷ VRABKO, M. Správne súdnictvo v Slovenskej republike (historické, politické a právne východiská). In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 13.

¹⁸ VRABKO, M. Tamže, s. 13.

¹⁹ VRABKO, M. Tamže, s. 14.

Uhorské správne súdnictvo tak na Slovensku fakticky prestalo existovať v roku 1918, keďže v ČSR bolo naplno recipované rakúske písané právo a spolu s ním aj rakúske správne súdnictvo.²⁰ Na Slovensku sa napriek tomu zachovalo zvykové (uhorské) právo, ktoré prakticky platilo až do prijatia prvého Občianskeho zákonníka v roku 1950, ktorým bol ukončený proces zjednocovania práva v ČSR (ako likvidácia pozostatkov právneho dualizmu v Rakúsko-Uhorsku). v období druhej svetovej vojny bol Ústavným zákonom na Slovensku zriadený vlastný Najvyšší správny súd so sídlom v Bratislave.²¹ Po ukončení druhej svetovej vojny sa na Slovensku, ako časť obnoveného Československa, vrátil právny poriadok ČSR. Najvyšší správny súd Československa formálne ukončil svoju existenciu 1. januára 1953, keď nadobudol účinnosť zákon o prokuratúre. Správne súdnictvo, ktoré fungovalo na území Slovenska prakticky od roku 1884, na konci roku 1952 prestalo existovať. Jeho funkciu v súlade s vtedajšou politickou doktrínou nahradila prokuratúra, ktorá mala realizovať správne právomoci prostredníctvom prokurátorského dozoru.²²

V Česku, ako v bývalej rakúskej časti Rakúsko-Uhorska, prebiehal vývoj do roku 1918 inak než na Slovensku, bývalej uhorskej časti Rakúsko-Uhorska²³. v roku 1867 bol v Česku založený Imperátorský súd s čiastočnou jurisdikciou v oblasti správneho súdnictva. v roku 1876 vznikol Najvyšší správny súd, ktorý bol oddelený od systému všeobecných súdov. Súd pôsobil v úlohe kasačnej inštalácie. Ústava Československej republiky (ČSR) z roku 1920 potvrdila existenciu správneho súdu. Podľa článku 1 na celom území ČSR pôsobil Najvyšší správny súd so sídlom v Prahe²⁴. v súlade s článkom 2 sa podľa príslušnosti vecí k Najvyššiemu správne súdu a súdneho pojednávania uplatňovali ustanovenia o Ústavnom súde rakúskej časti Rakúsko-Uhorska. Konanie na Najvyššom správnom súde sa začínalo sťažnosťou, ktorú bolo možné podať iba v prípade, že v správnom procese už boli vyčerpané všetky opravné prostriedky. Podanie sťažnosti na Najvyšší správny súd nemalo pozastavujúci účinok na plnenie rozhodnutia.²⁵

Množstvo autorov považuje za jeden z historických predpokladov formovania správneho súdnictva v Rusku nemecký a francúzsky spôsob organizácie systému správnej justície, ktorý bol medzi ruskými vedcami dobre nastudovaný a tradične populárny tak do revolúcie v roku 1917,

---

²⁰ VRABKO, M. Tamže, s. 16.

²¹ VRABKO, M. Tamže, s. 16.

²² VRABKO, M. Tamže, s. 17.

²³ VRABKO, M. Tamže, s. 14.

²⁴ VRABKO, M. Tamže, s. 15.

²⁵ VRABKO, M. Tamže, s. 15.

ako aj po nej.²⁶ Formovanie modelu správnej justície v cárskom Rusku charakterizovalo množstvo postojov. Väčšina učencov začiatku storočia vystupovalo za administratívnu špecializáciu súdov.²⁷ v rámci správnej reformy uskutočnenej P. Stolypinom sa predpokladalo založenie správnych súdov. v roku 1917 dočasná vláda založila Zvláštnu komisiu pre vytvorenie projektu základných zákonov, medzi ktoré spadal aj projekt zákona o správnych súdoch. Vzhľadom na evolučný rozvoj ruskej histórie začiatku 20. storočia bolo však najskôr očividne nevyhnutné založiť v Rusku správne súde ako orgány riešiace spory v oblasti správy, namiesto guberniálnych tribunálov pre roľnícke, miestne, mestské a priemyselné veci, ktoré v tom čase existovali.²⁸ v prácach, týkajúcich sa problémov správnej justície cárskoho Ruska, vydaných v sovietskom období, bola aj pri pozitívnom prístupe zdôrazňovaná jej „buržoázna“ povaha. Jedna z príčin dlhej absencie správneho súdnictva v Sovietskom zväze (ZSSR) bola uzamknutá v krajinu ovládajúcej štátnej ideológii. Právo občanov na ochranu svojich subjektívnych verejných práv a slobôd sa na súde prakticky popieralo, čo mohlo priamo podkopať dôveru v efektívnosť sovietskej štátnej správy.²⁹

Predsa len sa na zriadenie administratívnej spravodlivosti v ZSSR stalo dôležitým normatívnym aktom Nariadenie Prezídia Najvyššieho sovietu ZSSR zo dňa 21.6.1961 o ďalšom obmedzení ukladania pokút v správnom konaní. Občanom bolo udelené právo odvolať sa voči súdnemu rozhodnutiu o uložení najrozšírenejšieho trestu - pokuty. Napriek tomu však k rozvoju správnej justície v Rusku významne prispelo prijatie Základov legislatívy ZSSR a zväzových republík o správnych deliktoch³⁰ v roku 1980, ako aj následné prijatie Zákonníka RSFSR o správnych deliktoch.³¹ Tieto legislatívne akty upevnili právo občanov súdne napadnúť nariadenia o správnych sankciách udelených správnu cestou a stanovili pravidlá smerovania sťažností na súd.³²

Zákon z roku 1987 o poriadku podania odvolania na súde voči protiprávnemu konaniu a rozhodnutiam úradných osôb obmedzujúcich práva občanov rozšíril právomoc súdu len o činnosť úradníkov, vyní-

---

²⁶ СТАРИЛОВ, Ю.Н. *Административная юстиция. Теория, история, перспективы*. Москва: Издательство НОРМА, 2001, с. 112.

²⁷ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 5.

²⁸ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 5-6.

²⁹ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 11.

³⁰ Основы законодательства Союза ССР и союзных республик об административных правонарушениях. Принят Верховным Советом СССР 23 октября 1980 года № 3145-Х.

³¹ Кодекс РСФСР об административных правонарушениях. Утвержден ВС РСФСР 20 июня 1984 года. Свод законов РСФСР, т. 8, с. 401.

³² СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 21.

majú činnosti kolektívnych subjektov práva.³³ Povinným procesným predpokladom pre podanie návrhu na súd bolo preskúmanie žaloby vyššou inštanciou - riadiacim orgánom (podľa podriadenosti). Následne zákonodarca v týchto prípadoch zaviedol alternatívnu rezortnú podriadenosť, t.j. zabezpečil právo pre zainteresovanú osobu na priamy kontakt so súdom, pričom správnu procedúru daná osoba obchádza. Bola vytvorená možnosť kasačného dovolania proti súdnym rozhodnutiam.³⁴

Významné zmeny do poriadku posudzovania správnych prípadov predstavuje zákon z roku 1989 o poriadku podávania odvolaní na súde voči protiprávnemu konaniu štátnej správy a úradných osôb obmedzujúcich práva občanov.³⁵ Vznikla možnosť odvolať sa na súde proti rozhodnutiam riadiacich orgánov, t. j. kolektívnych subjektov práva. Spolu s týmto uvedenými legislatívnymi akty vytvorili základ pre výkon kontroly činností riadiacich orgánov zo strany súdu, a to za účelom ochrany subjektívnych verejných práv občanov a právnických osôb.³⁶

2. Modernizácia správneho súdneho konania

V posledných desaťročiach sa aktívne reformovali vnútroštátne právne systémy. Dôležitým faktorom je členstvo posudzovaných krajín v Rade Európy, ktoré umožňuje distribuovať jednotné princípy fungovania právneho systému na celom kontinente.³⁷

Počas deväťdesiatych rokov prebiehala diskusia o novom modeli správneho súdneho konania zakotveného v poľskej Ústave.³⁸

Článok 176 ods. 1 Ústavy Poľskej republiky³⁹ stanovuje, že súdne konanie má mať aspoň dve inštanície. v zmysle článku 184 v Ústavy Poľskej republiky vykonáva Najvyšší správny súd, ako aj ostatné správne sudy dohľad, nad činnosťou verejnej správy, a to v rámci medzi ustanovených zákonom. Táto kontrola zahŕňa aj vynášanie súdnych rozhodnutí (orzekanie) o zákonitosti uznesení orgánov územnej samosprávy a normatívnych aktov orgánov miestnej samosprávy.

---

³³ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 22.

³⁴ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 22.

³⁵ Закон СССР от 2 ноября 1989 г. № 719-1 «О порядке обжалования в суд неправомερных действующих органов государственного управления и должностных лиц, ущемляющих права граждан». Свод законов СССР, т. 1, с. 376-2.

³⁶ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Там же, с. 23.

³⁷ Podstatný význam na charakteristiku správneho deliktu má vplyv jurisdikcie Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), platiacej pre všetky členské štáty Rady Európy, ktoré ratifikovali Európsky Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Dohovor).

³⁸ ORŁOWSKI, J. Там же, с. 59.

³⁹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483).

Zákon o systéme správnych súdov⁴⁰ ustanovuje dvojstupňový systém správnych súdov (čl.2). Medzi ne patrí Najvyšší správny súd (so sídlom vo Varšave) a vojvodské správne súdy. Správne súdy vo vojvodstvách sú súdmi prvej inštancie. Najvyšší správny súd posudzuje odvolania proti rozhodnutiam týchto súdov, prijíma uznesenia v otázkach výkladu niektorých ustanovení zákona (čl.3).⁴¹ Postup sa riadi podľa zákona o súdnych konaniach v správnom súdnictve.

Najvyšší správny súd rozhoduje až po podaní žaloby (sťažnosti) voči⁴²: administratívnym rozhodnutiam; rozhodnutiam prijatým v správnom konaní, pre ktoré je žaloba podaná alebo sa konanie chýli ku koncu; rozhodnutiam vydaným v rámci konania o nútenom vymáhaní a príkaznom konaní; rozhodnutiam orgánov verejnej správy alebo ich nekonaniu; sporom o právomociach.

V Slovenskej republike činnosť správneho súdnictva je upravená v zákone č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok.

Právna regulácia správneho súdnictva na Slovensku pozostávala do prijatia Zákona o správnom konaní z piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP).⁴³

Podrobná analýza správneho súdnictva na Slovensku za obdobie dvadsiatich rokov existencie, obsahujúca tiež posúdenie zaťažnosti jednotlivých súdnych inštancií a štruktúru správnych vecí v systéme súdnictva SR, priviedla výskumníkov v záveru, že je nutné pripraviť špeciálny procesný zákon o správnom súdnictve - Správny súdny poriadok.⁴⁴

V rámci rekodifikácie občianskeho procesného práva bol v súlade s touto požiadavkou pripravený a predložený návrh zákona o správnom súdnictve na základe princípov potvrdených Vládou SR (19. mája 2004) a doplnený s prihliadnutím na rozvoj správneho súdnictva a judikatúry Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR v tejto oblasti, ako aj s pri-

---

⁴⁰ Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. 2002 Nr 153 poz. 1269).

⁴¹ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. 2002 Nr 153 poz. 1270).

⁴² Ustawa z dnia 11 maja 1995 o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. 1995 Nr 74, poz. 368).

⁴³ Zákon č. 99/1963 Zb.Občiansky súdny poriadok.

⁴⁴ ŠTEVČEK, M. – BARICOVÁ, J. Správne súdnictvo a rekodifikácia civilného práva procesného. *In Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 24.

hliadnutím na oblasť právnej regulácie správneho súdnictva v európskom právnom priestore.⁴⁵ Vychádzal z nasledujúcich predpokladov⁴⁶:

- Zachovanie správneho súdnictva v systéme všeobecných súdov;
- *Nevyhnutnosť stabilizácie kruhu správnych sudcov v rámci správnych kolégií a garancia ich dlhoročnej špecializácie a systematickej odbornej prípravy;*
- *Zachovanie krajských súdov ako základného prvku organizácie správneho súdnictva, t. j. ako súdov prvej inštancie pri prijímaní rozhodnutí Najvyšším súdom Slovenskej republiky na základe kasačnej sťažnosti, ako opravného prostriedku voči právoplatným rozhodnutiam krajských súdov;*
- Kontrola iba právoplatných rozhodnutí správnych orgánov na základe žiadosti pre jasnosť a zjednodušenie právnej regulácie;
- Zachovanie rozhodovania správnych sudcov v tzv. plnej jurisdikcii (ods. 2 paragrafu 250i Občianskeho súdneho poriadku). Súdny v administratívnom procese kontrolujú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy nezávisle od toho, či boli vydané v oblasti verejnej správy alebo v oblasti súkromnoprávných vzťahov (veci súkromnoprávneho charakteru).

Správny súdny poriadok je relatívne nový zákon, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2016. Pri jeho tvorbe sa prihliadalo ako na národnú legislatívu, tak aj na legislatívu Európskej únie.⁴⁷ a práve tu vzniká určitý rozpor medzi legislatívou, ktorá upravuje administratívno-právnu zodpovednosť na národnej úrovni a správnym súdnym konaním, ktoré vychádza z legislatívy Európskej únie. Zásadne nová je aj skutočnosť, že zákon o správnom súdnom poriadku navyše podporne uplatňuje v súdnom konaní Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.⁴⁸ Uplatňovanie Civilného sporového poriadku v správnom súdnom konaní vedie k tomu, že zákonodarca viac nerozlišuje medzi súkromným a verejným právom. Legislatíva upravujúca konanie vo oblasti verejnej správy predsa len rozlišuje medzi súkromným a verejným právom. Výsledkom je to, že správne súdy v Slovenskej republike počas konania nerozlišujú medzi prípadmi verejných subjektívnych práv na jednej strane a subjektívnych práv na strane druhej.⁴⁹

⁴⁵ ŠTEVČEK, M. – BARICOVÁ, J. Tamže, s. 25.

⁴⁶ ŠTEVČEK, M. – BARICOVÁ, J. Tamže, s. 25-26.

⁴⁷ ВРАБКО, М. Административное наказание в Словацкой Республике (Správne trestanie v Slovenskej republike). *Сборник статей по материалам IX и X Международных научно-практических конференций МГЮА*. Москва: РГ-Пресс, 2018, s. 300.

⁴⁸ ВРАБКО, М. Tamže, s. 300.

⁴⁹ ВРАБКО, М. Tamže, s. 300.

Na tomto mieste možno poznamenať, že v Slovenskej republike nejestvuje žiadny oddelený systém správnych súdov.⁵⁰ Správne súdy sú súčasťou všeobecného súdneho systému, pričom rozhodujúci je Krajský súd. Konanie na správnych súdoch je jednostupňové a začína sa podaním správnej žaloby. Napriek skutočnosti, že správne súdne konanie je jednostupňovým, zákon vo výnimočných prípadoch (vopred určených) umožňuje fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré sa domnievajú, že správny súd porušil zákon, odvolať sa proti jeho rozhodnutiu podaním kasačnej sťažnosti. Kasačná sťažnosť sa považuje za výnimočný (mimoriadny) opravný prostriedok, ak sa prípad vedie na správnom súde prvej inštancie.⁵¹ Podobne sa mimoriadne opravné prostriedky používajú aj proti rozhodnutiam súdov, ktoré sú mimo súdneho systému Slovenskej republiky, ale iba v určitých prípadoch.⁵²

Pri pohľade na správne súdnictvo v Českej republike je potrebné poznamenať, že v tejto krajine sú činné predovšetkým krajské súdy ako súdy prvej inštancie, pričom v niektorých prípadoch je súdom prvej inštancie (bez možnosti podania kasačnej sťažnosti) Najvyšší správny súd (spory o právomociach, niektoré volebné prípady atď).⁵³

V ČR bola na základe rozhodnutia Ústavného súdu zrušená časť 5 Občianskeho súdneho poriadku (čl. 244 – 250s), keďže protirečila zodpovedajúcim ustanoveniam Dohovoru a rozhodnutiam ESĽP, a bol prijatý Zákon č. 150/2002 Zb. – Správny súdny poriadok.⁵⁴ Tak vznikol súdny model ochrany verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zároveň s paralelnou existenciou Najvyššieho súdu ČR.⁵⁵ Uvedený model súdneho dualizmu ochrany práv a záujmov osôb má svoj inštitucionálny základ, čiže Najvyšší súd ČR ochraňuje všetky súkromnoprávne vzťahy bez výnimky (aj tie, ktoré sú prepojené s orgánmi verejnej správy) a Najvyšší správny súd v súlade s § 2 Zákona č. 150/2002 Zb. chráni verejnú subjektívnu práva. Takto zvolený model bezpochyby vyvoláva konflikty v otázke kompetencií.⁵⁶

---

⁵⁰ ВРАБКО, М. Там же, с. 299.

⁵¹ ВРАБКО, М. Там же, с. 299.

⁵² ВРАБКО, М. Там же, с. 300.

⁵³ PRŮCHA, P. Vybrané otázky správního soudnictví v České republice s přihlédnutím k novelizaci účinné od 1.1.2012. In *Působnost' a organizácia správného súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 192.

⁵⁴ Zákon č. 150/2002 Sb. Soudní řád správní.

⁵⁵ GAVALEC, M. Vplyv Európskeho Dohovoru o ľudských právach na správne súdnictvo (podnety de lege ferenda pri aplikácii § 250j ods. 5. O.s.p.). In *Působnost' a organizácia správného súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 70.

⁵⁶ GAVALEC, M. Tam же, с. 70.

Do úvahy pri tom berú, že pri rozlíšení verejnoprávnych a súkromnoprávnych vecí existujú nejasnosti v kompetenciách medzi občianskym a správny súdom, ktoré boli v ČR riešené (podľa príkladu prvej ČSR) založením špeciálneho orgánu súdneho typu, tzv. konfliktného Senátu, ktorý sa skladá z troch sudcov Najvyššieho správneho súdu a troch sudcov Najvyššieho súdu ČR.⁵⁷ Tento orgán rozhoduje o tom, či sa vec prejednáva ako súkromnoprávna alebo verejnoprávna, a vo svojom rozhodnutí určuje, či je v danej veci kompetentný rozhodovať občiansky alebo správny súd. Na začiatku svojej existencie konfliktný Senát zrušil veľa rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu, ktorý spočiatku odmietal prejednávať celý rad vecí, argumentujúc ich súkromnoprávny charakterom. Konfliktný Senát tak prinútil správne súdy rozhodovať v zodpovedajúcich veciach.⁵⁸

Podstatné zmeny boli do Správneho súdneho poriadku ČR vnesené Zákonom č. 303/2011 Zb. a účinnosť nadobudli 1. 1. 2012. Do veľkej miery sú namierené na operatívnosť a subjektivizáciu súdnej kontroly v správnom súdnictve⁵⁹. Osobitne sa to týka⁶⁰:

- rozhodnutí vedúcich k odľahčeniu zaťaženia krajských súdov;
- zmien režimu takzvaných osobitných stanovísk;
- posilnenia ochrany v prípade nezákonných zásahov;
- zmeny koncepcie vo veciach kontroly opatrení všeobecného charakteru;
- zmeny koncepcie vo veciach kasačných sťažností.

Ak by sme sa v rámci skúmanej záležitosti pozreli na ruskú prax, zistili by sme, že diskusia počas modernizácie ruského súdneho poriadku prebiehala v súvislosti s dvoma hlavnými alternatívami:

- 1) prijatie správneho súdneho poriadku, ako špeciálneho legislatívneho aktu;
- 2) ustanovenie správneho súdnictva v občianskom súdnom poriadku v podobe samostatnej časti.

Zdlhávavá odborná diskusia vytvárala zložitú situáciu a nepomáhala rozvoju správnych vedeckých predstáv o podstate správneho súdnictva⁶¹.

---

⁵⁷ KISELYOVÁ, Z. Niekoľko úvah o budúcnosti správneho súdnictva v podmienkach Slovenskej republiky. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 358.

⁵⁸ KISELYOVÁ, Z. Tamže, s. 358.

⁵⁹ PRŮCHA, P. Tamže, s. 191.

⁶⁰ PRŮCHA, P. Tamže, s. 191-198.

⁶¹ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Административное судопроизводство в контексте модернизации процессуального законодательства России. *Административное право и процесс. Научно-практическое и информационное издание*. 2015, № 2, s. 24.

Bolo však zdôraznené⁶², že domáci systém správneho súdnictva sa musí rozvíjať v rámci Správneho súdneho poriadku Ruskej federácie. Zároveň bolo spomenuté, že nazývať občiansku (alebo arbitrážnu) procesnú legislatívu správnu, fakticky predstavuje opovrhlivý postoj k teórii rozdelenia občianskeho a verejného práva, či rozdielnosti súkromných a verejných záujmov. Modernú správnu legislatívu si nemožno predstaviť bez správneho súdnictva, t. j. samotný rozvoj administratívneho práva, jeho nové inštitúty a činnosť správnych orgánov vyžadujú plnú a adekvátnu kontrolu zo strany súdnej moci.

Tým pádom sa nám ako opodstatnený javí ten uhol pohľadu, podľa ktorého je účelné skúmať administratívny proces ako správny súdny proces, správne procedúry ako pravidlá prijatia administratívnych právnych aktov a oblasť verejnej správy. Zároveň nie je potrebné vracat' sa k absolutizácii občianskeho procesu.⁶³

Ako výsledok týchto diskusií nadobudol 15. septembra 2015 účinnosť Správny súdny poriadok Ruskej federácie⁶⁴, ktorým sú regulované pravidlá realizácie správneho súdneho konania pri prejednávaní a rozhodovaní Najvyšším súdom Ruskej federácie a súdmi všeobecnej jurisdikcie v administratívnych veciach ochrany porušených práv a zákonných záujmov občanov, práv a zákonných záujmov organizácií, ako aj iných správnych vecí vyplývajúcich z administratívnych a iných verejných právnych vzťahov a spojených s uskutočnením súdnej kontroly zákonnosti a odôvodnenosti uplatnenia štátnych alebo iných verejných právomocí (ods.1 čl.1).

Štruktúra a obsah Kódexu správneho súdnictva ruskej federácie (KAS RF) sa zrodili najmä pod vplyvom Občianskeho súdneho poriadku Ruskej federácie (GPK RF)⁶⁵ a zároveň KAS RF predvídal mnoho noviel, ktoré boli procesnému právu neznáme.⁶⁶

Správny súdny poriadok RF pozostáva z niekoľkých oddielov, ktoré sú ďalej členené na kapitoly a články.

---

⁶² Pozri napríklad Výzvu účastníkov celoruskej vedecko-praktickej konferencie „Aktuálne problémy správneho súdnictva“, ktorá prebehla v Omsku 28. novembra 2014 smerom k poslancom Štátnej dумы Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie. Bližšie pozri *Актуальные проблемы административного судопроизводства: материалы Всероссийской научно-практической конференции (Омск, 28 ноября 2014 г.)*. Отв. ред. Ю. П. Соловей. – Омск: Омская юрид. акад., 2015. – 317 с.

⁶³ СТАРИЛОВ, Ю.Н. Тамže, s. 24.

⁶⁴ Кодекс административного судопроизводства Российской Федерации от 8 марта 2015 г. № 21-ФЗ. СЗ РФ, 09.03.2015, № 10, ст. 1391.

⁶⁵ Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации от 14 ноября 2002 года № 138-ФЗ. СЗ РФ. 2002. № 46. Ст. 4532.

⁶⁶ БОННЕР, А.Т. – ГРОМОШИНА, Т.В. – ДОКУЧАЕВА, Т.В. Цивилистический процесс современной России: проблемы и перспективы. Москва, Проспект, 2017, s. 121.

Oddiel I. „Všeobecné ustanovenia“ definuje predmet úpravy, úlohy a zásady správneho konania, rezortnú a súdnu príslušnosť správnych prípadov, zloženie súdu, priamych a iných účastníkov konania, zastupovanie pred súdom, dôkazy a dokazovanie, predbežné opatrenia obhajoby v rámci správnej žaloby, procesné lehoty, súdne oznámenia a výzvy, súdne trovy atď.

V normách Oddielu II. „Donucovacie procesné opatrenia“ je vymedzený pojem a druhy donucovacích procesných opatrení, dôvody a postup ich uplatňovania, vyrubenie súdnych pokút atď.

Príslušné kapitoly Oddielu III. „Všeobecné pravidlá konania na súde prvej inštancie“ upravujú: správne konanie vo veci vydania súdneho nariadenia; podanie správneho žaloby; prípravu správneho prípadu na súdne pojednávanie; súdne pojednávanie; rozhodnutie súdu; pozastavenie a ukončenie správneho konania; ponechanie správnej žaloby bez prešetrovania; súdne rozhodnutie; protokoly.

Oddiel IV. „Špecifiká konania v rámci jednoduchých kategórií správnych prípadov“ zahŕňa aj konanie vo veci správnych prípadov:

- o námietkách voči normatívnym právnym aktom a aktom, v ktorých je obsiahnuté vysvetlenie legislatívy, a ktoré oplývajú normatívnymi vlastnosťami;
- o námietkách voči rozhodnutiu, konaniu (nekonaniu) orgánov verejnej moci, orgánov miestnej samosprávy, iných orgánov, organizácií, ktoré majú určité štátne alebo iné verejné právomoci, úradných osôb, štátnych a samosprávnych úradníkov;
- v súvislosti so správnymi prípadmi, o ktorých pojednáva Disciplinárna komisia Najvyššieho súdu Ruskej federácie;
- o ochrane volebných práv a práva zúčastňovať sa na referende občanov Ruskej federácie;
- o námietkách voči výsledkom stanovenia katastrálnej hodnoty;
- o pridelení kompenzácie za porušenie práva na súdne konanie v primeranej lehote alebo práva vykonať uznesenie súdu v primeranej lehote;
- o pozastavení činnosti alebo likvidácii politickej strany, jeho regionálneho zastupiteľstva alebo iného štrukturálneho útvaru, iného občianskeho združenia, náboženskej alebo inej neziskovej organizácie;
- o umiestnení cudzinca, ktorý podlieha vyhosteniu alebo readmisii, v špeciálnej inštitúcii;
- o administratívnom dohľade nad osobami prepustenými z výkonu trestu odňatia slobody;
- o nedobrovoľnej hospitalizácii občana v zdravotníckom zariadení poskytujúcom ústavnú psychiatrickú starostlivosť;

- o nedobrovoľnej hospitalizácii občana v zdravotníckom zariadení poskytujúcom lekársku starostlivosť na liečbu tuberkulózy;
  - o ochrane záujmov neplnoletej osoby alebo osoby náležitým spôsobom uznanej nespôsobilou na právne úkony, a to v prípade odmietnutia lekárskeho zásahu nevyhnutného na záchranu života zo strany zákonného zástupcu;
  - o vymáhaní povinných platieb a sankcií,
- a iné.

Oddiel V. „Zjednodušené (písomné) konanie vo veci správnych prípadov“ obsahuje normy upravujúce možnosť prejednávania správnych prípadov v zjednodušenom (písomnom) konaní, jeho osobitosti, rozhodnutie vo veci správneho prípadu ako aj odvolanie sa voči súdnemu rozhodnutiu, ktoré bolo vynesené v zjednodušenom (písomnom) konaní.

V Oddiele VI. „Konanie na odvolacom súde“ sa upravujú: právo podať odvolanie; súdy pojednávajúce o odvolacích sťažnostiach a upozorneniach prokurátora; postup, lehota a obsah odvolacej sťažnosti a upozornenia prokurátora; neprejednanie a vrátenie odvolacej sťažnosti a upozornenia prokurátora; zamietnutie odvolacej sťažnosti a upozornenia prokurátora; poriadok prejednávania správneho prípadu odvolacím súdom; právomoci odvolacieho súdu; uznesenie odvolacieho súdu; postup podávania a posúdenia súkromnej sťažnosti, upozornenia prokurátora atď.

Oddiel VII. „Revízia súdnych rozhodnutí, ktoré nadobudli právoplatnosť“ obsahuje nasledujúce kapitoly: konanie na kasačnom súde; konania na súde dozornej inštancie; konanie o preskúmaní uznesenia súdu v súvislosti s novými alebo nedávno zistenými skutočnosťami.

V normách Oddielu VIII. „Procesné otázky týkajúce sa výkonu uznesení súdu vo veci správnych prípadov, a o ktorých rozhoduje súd“ je upravený: postup výkonu uznesenia súdu; vydanie exekučného titulu; objasnenie exekučného dokumentu; lehoty na predloženie exekučného dokumentu; odklad alebo rozdelenie plnenia výkonu uznesenia súdu na etapy; pozastavenie, ukončenie a obnovenie exekučného konania; námietky voči rozhodnutiu úradných osôb v rámci úradu súdnych vykonávateľov, ich konania (nekonania) atď.

V Oddiele IX. sú uvedené záverečné ustanovenia.

Správne súdne konanie je okrem KAS RF upravené aj podľa Zákonníka o arbitrážnom konaní Ruskej federácie (ZoAK RF).⁶⁷ v súlade s článkom 29 ZoAK RF arbitrážne súdy pojednávajú v rámci správ-

⁶⁷ Арбитражно-процессуальный кодекс Российской Федерации от 24 июля 2002 г. № 95-ФЗ. СЗ РФ, 29.07.2002, № 30, ст. 3012.

neho súdneho konania o ekonomických sporoch a iných prípadoch, ktoré sú výsledkom správnych a iných verejných právnych vzťahov, a ktoré sa týkajú výkonu podnikateľskej a inej ekonomickej činnosti zo strany organizácií a občanov:

- o námietkách voči normatívnym právnym aktom federálnych orgánov výkonnej moci;
- o námietkách voči aktom federálnych orgánov výkonnej moci, v ktorých je obsiahnuté vysvetlenie legislatívy, a ktoré oplývajú normatívnymi vlastnosťami;
- o námietkách voči nenormatívnym právnym aktom zasahujúcim práva a zákonné záujmy žiadateľa v oblasti podnikateľskej a inej ekonomickej činnosti, rozhodnutiu, konaniu (nekonaniu) orgánov verejnej moci, orgánov miestnej samosprávy, iných orgánov, organizácií, ktoré majú určité štátne alebo iné verejné právomoci, úradných osôb, štátnych a samosprávnych úradníkov;
- o správnych deliktach, ak podľa federálneho zákona spadajú pod kompetenciu arbitrážneho súdu;
- o vymáhaní povinných platieb a sankcií od organizácií a občanov vykonávajúcich podnikateľskú a inú ekonomickú činnosť, ak nie je federálnym zákonom ustanovený iný postup ich vymáhania.

3. Niektoré odlišnosti úpravy správneho súdneho konania

Správne súdnictvo, ako osobitý element všeobecného občianskeho súdnictva, je v prvom rade čiastočne založené na princípoch, ktoré majú svoje spoločné východiská v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd.⁶⁸

Článok 6, ktorý v právnom systéme Dohovoru zaujíma centrálnu pozíciu, garantuje právo na spravodlivý súd, čo má fundamentálny význam v demokratickej spoločnosti. Správna procedúra je v súlade s ods. 1 článku 6 v prípade, že je možné napadnúť ju na súde. Pre správne súdnictvo má teda obrovský význam Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy (20) o súdnej kontrole správnych aktov z roku 2004. Odporúčanie s ohľadom na rôzne právne tradície členských štátov v oblasti správneho súdnictva stanovuje všeobecné pravidlá,

---

⁶⁸ GAVALLEC, M. Vplyv Európskeho Dohovoru o ľudských právach na správne súdnictvo (podnety de lege ferenda pri aplikácii § 250j ods. 5. O.s.p.). In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 73.

ktoré musia byť dodržiavané pri organizácii súdnej kontroly správnych aktov. Cieľom odporúčania je zabezpečenie efektívneho prístupu k súdnemu pojednávaniu. Odporúčanie obsahuje princípy, ktoré musia byť zavedené do národnej legislatívy členských štátov Rady Európy pri súdnej kontrole správnych aktov.⁶⁹

Cieľom modernej právnej úpravy správneho súdneho konania na Slovensku je teda vytvorenie takých procesných inštitúcií, ktoré sa snažia priblížiť k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov procesu, ako aj k rozvoju vysoko kvalitných súdnych rozhodnutí.⁷⁰

Podstatné je aj to, že druhá kapitola tretej časti Správneho súdneho poriadku SR je venovaná preskúmaniu rozhodnutí správnych orgánov vo veci správneho trestania na základe správnej žaloby proti správneému trestu. v oblasti správneho trestania sa dodržiavajú záruky uvedené v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.⁷¹

V Čechách vykonávajú súdnu kontrolu nad správnymi rozhodnutiami vo veci správneho trestania súdy, a to v rámci správneho súdneho konania (okresné súdy a Najvyšší správny súd) a pri podaní žaloby v zmysle ustanovení Správneho súdneho poriadku (§ 65).

Ak sa obrátíme k ruskej praxi regulácie správneho súdnictva, potom ukotvenie správneho súdnictva ako jednej z foriem prejavov spravodlivosti v Ústave RF (článok 118)⁷² dáva všetky predpoklady pre fakt, že prejednávanie vecí o správnych deliktach je prejavom práve správneho súdnictva.

Vo všeobecnosti sa však činnosť KAS RF v zmysle článku 5 ods. 1 nevzťahuje na konanie vo veci správnych deliktov. Súdy nemajú právo pojednávať v rámci súdneho konania správneho vo veciach odvolaní

---

⁶⁹ KISELYOVÁ, Z. Niekoľko úvah o budúcnosti správneho súdnictva v podmienkach Slovenskej republiky. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 359.

⁷⁰ KISELYOVÁ, Z. – HORVAT, M. Správny súdny poriadok a konanie vo veciach správneho trestania. *Milníky práva v stredo európskom priestore 2015: zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov organizovanej Univerzitou Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou, v dňoch 10.-12.3.2016 v priestoroch ÚZ NR SR Častá-Papiernička pod záštitou dekana Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, doc. JUDr. Eduarda Burdu, PhD.* – 1. vyd. – Bratislava, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2016, s. 402.

⁷¹ KISELYOVÁ, Z. – HORVAT, M. Tamže, s. 402.

⁷² Vychádzajúc z ustanovení článku 118 Ústavy Ruskej federácie, sa súdna moc vykonáva prostredníctvom ústavného, občianskeho, správneho a trestného konania.

voči rozhodnutiam, konaniu (nekonaniu), týkajúcich sa uplatňovania právnych noriem Zákonníka RF o správnych deliktoch (ZoSD RF).⁷³

Procesné vzťahy, vzniknuté počas rozhodovania súdov (sudcov), iných orgánov verejnej moci alebo úradných osôb vo veciach správnych deliktov, sa riadia administratívnoprocesnou legislatívou: Oddiely I, III-V ZoSD RF⁷⁴, Kapitola 25, „Posúdenie vo veci správnych deliktov podľa Zákonníka o arbitrážnom konaní Ruskej federácie (ZoAK RF).

V súlade s ods. 1 čl. 202 ZoAK RF je privedenie právnických osôb a individuálnych podnikateľov k zodpovednosti vo vzťahu s nimi vykonávanou ekonomickou činnosťou federálnym zákonom zaradené do kompetencie arbitrážnych súdov a prejednávanie prebieha podľa všeobecných pravidiel sťažnostného konania s osobitnosťami hlavy 25 ZoAK RF a ZoSD RF.

V rámci modernizácie legislatívy by sa mala vyriešiť otázka konaní vo veci správnych deliktov.⁷⁵ Zahnutie procesných ustanovení o namietaní do KAS RF, ako aj rozšírenie predmetu jeho úpravy sa zdá účelným. Takéto rozhodnutie umožní zjednotiť správne súdne konanie, zvýšiť efektívnosť posudzovania prípadov o správnych deliktoch.⁷⁶

Záver

Právna úprava rôznych sfér verejného života je zabezpečená prostredníctvom medzinárodne uznaných právnych mechanizmov. Mnoho problematických otázok ich fungovania sa týka administratívnoprávnej realizácie plnenia povinností, resp. zabezpečenia ochrany osoby, ktoré vyplývajú z jej základných práv.

Hoci má každý právny systém svoje špecifické črty, začlenenie určitých konceptov do druhého právneho prostredia môže byť užitočné a žiaduce.

Komparatívny prístup umožňuje lepšie vnímať tú najlepšiu regulačnú a súdnu prax právnych systémov jednotlivých krajín za účelom ich zakomponovania do národnej legislatívy.

---

⁷³ *Определение Верховного Суда РФ от 27 декабря 2017 г. № 19-КГ17-33 <СПС «КонсультантПлюс».*

⁷⁴ Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях от 30 декабря 2001 г. № 195-ФЗ. СЗ РФ. 2002. № 1 (ч. 1). Ст. 1.

⁷⁵ РОГАЧЕВА, О.С. – ЦУРГАН Т.Д. Рассмотрение мировыми судьями дел об административных правонарушениях: правосудие, административное судопроизводство или процессуальная реализация «не строгого» уголовного права? *Научно-практическое и информационное издание. «Административное право и процесс»*. 2016, № 12, s. 48.

⁷⁶ РОГАЧЕВА, О.С. – ЦУРГАН Т.Д. Там же, s. 49.

Použitá literatúra

1. GAVALEC, M. Vplyv Európskeho Dhovoru o ľudských právach na správne súdnictvo (podnety de lege ferenda pri aplikácii § 250j ods. 5. O.s.p.). In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 55-76.
2. KISELYOVÁ, Z. Niekoľko úvah o budúcnosti správneho súdnictva v podmienkach Slovenskej republiky. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 354-365.
3. KISELYOVÁ, Z. – HORVAT, M. Správny súdny poriadok a konanie vo veciach správneho trestania. *Milníky práva v stredo európskom priestore 2015: zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov organizovanej Univerzitou Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou, v dňoch 10.-12.3.2016 v priestoroch ÚZ NR SR Častá-Papiernička pod záštitou dekana Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, doc. JUDr. Eduarda Burdu, PhD.* – 1. vyd. – Bratislava, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2016. ISBN 978-80-7160-414-3, 637 s.
4. KRYSKA, D. *Srovnání českého a polského správního soudnictví*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. ISBN 978-80-87146-80-4, 302 s.
5. PRŮCHA, P. Vybrané otázky správního soudnictví v České republice s přihlédnutím k novelizaci účinné od 1.1.2012. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 189-199.
6. ORŁOWSKI, J. Administrative Complaint Meets Rescissory Action: The Polish Example. *Administrative Traditions in Poland and Germany: Similarities and Differences*. Berlin, 2015. ISBN 978-8305-2078-8, p. 49-62.
7. ŠTEVČEK, M. – BARICOVÁ, J. Správne súdnictvo a rekodifikácia civilného práva procesného. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012. ISBN 978-80-7160-339-9, s. 22-43.
8. VRABKO, M. Správne súdnictvo v Slovenskej republike (historické, politické a právne východiská). In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike: zborník príspevkov z medzi-*

- národnej vedeckej konferencie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012, s. 9-16.
9. БОННЕР, А.Т. – ГРОМОШИНА, Т.В. – ДОКУЧАЕВА, Т.В. *Цивилистический процесс современной России: проблемы и перспективы*. Москва: Проспект, 2017. ISBN: 978-5-392-23812-5, с. 208.
  10. ВРАБКО, М. Административное наказание в Словацкой Республике (Správne trestanie v Slovenskej republike). *Сборник статей по материалам IX и X Международных научно-практических конференций МГЮА*. Москва: РГ-Пресс, 2018. ISBN 978-5-9988-0564-6, с. 297-307.
  11. ГАЛЛИГАН, Д. – ПОЛЯНСКИЙ, В.В. – СТАРИЛОВ, Ю.Н. *Административное право: история развития и основные современные концепции*. Москва: Юристь, 2002. ISBN 5-7975-0470-7, 410 с.
  12. ЛАФИТСКИЙ, В.И. и кол. *Сравнительное правоведение: национальные правовые системы. Т.1 Правовые системы Восточной Европы*. Москва: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве РФ; Юридическая фирма «Контракт», 2012. ISBN 978-5-98209-126-0, 528 с.
  13. МАРКУ, Ж. Административные акты и процедуры России и других государств Европы. *Административные процедуры и контроль в свете европейского опыта*. Москва: Статут, 2011. ISBN 978-5-8354-0768-2, с. 20-93.
  14. РОГАЧЕВА, О.С. – ЦУРГАН Т.Д. Рассмотрение мировыми судьями дел об административных правонарушениях: правосудие, административное судопроизводство или процессуальная реализация «не строгого» уголовного права? *Научно-практическое и информационное издание. «Административное право и процесс»*. 2016, № 12, с. 45-50.
  15. СТАРИЛОВ, Ю.Н. *Административная юстиция. Теория, история, перспективы*. Москва: Издательство НОРМА, 2001. ISBN 5-89123-567-6, 304 с.
  16. СТАРИЛОВ, Ю.Н. Административное судопроизводство в контексте модернизации процессуального законодательства России. *Административное право и процесс. Научно-практическое и информационное издание*. 2015, № 2.
  17. *Актуальные проблемы административного судопроизводства: материалы Всероссийской научно-практической конференции (Омск, 28 ноября 2014 г.)*. Отв. ред. Ю. П. Соловей. – Омск: Омская юрид. акад., 2015. – 317 с.